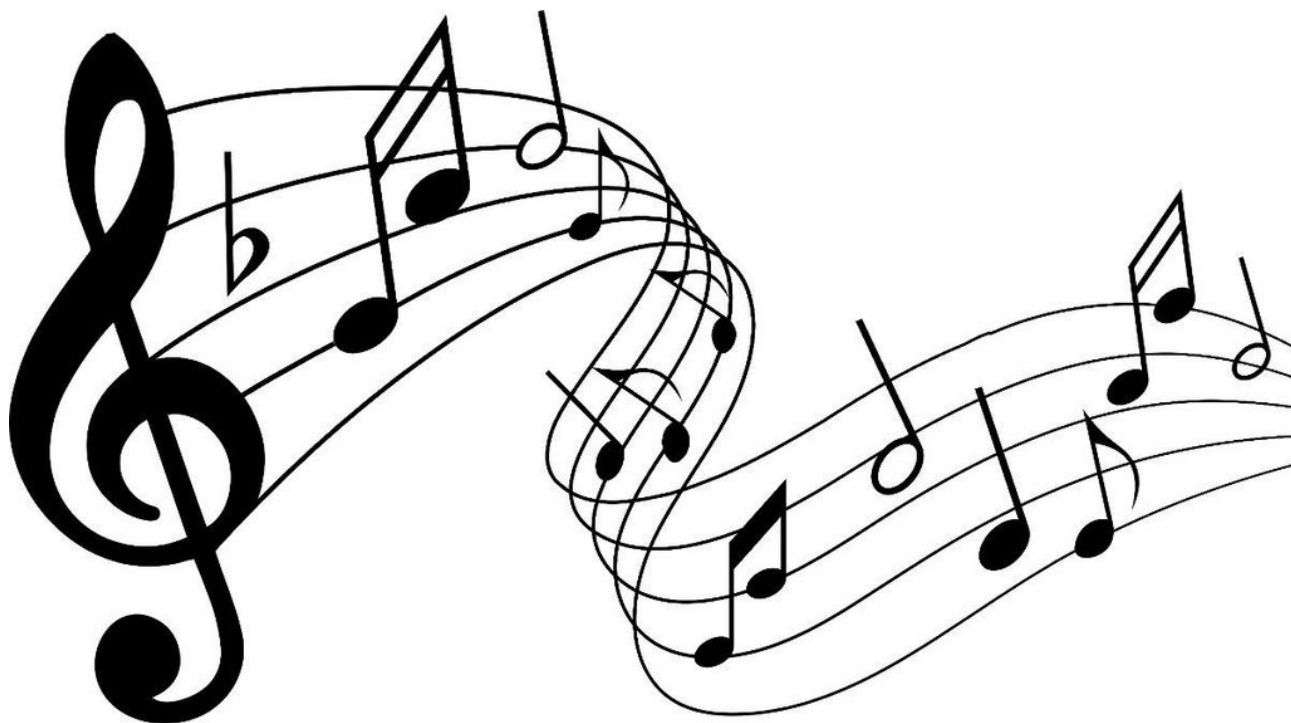

**АНСАМБЛЕВЕ ВИКОНАВСТВО
З МЕТОДИКОЮ**

ХРЕСТОМАТІЯ

Харків
2020 р.

**Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради**

АНСАМБЛЕВЕ ВИКОНАВСТВО З МЕТОДИКОЮ

ХРЕСТОМАТІЯ

**Харків
2020**

УДК 378.016:785(075)

A 71

Укладачі:

О. О. Шумська – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри фортепіано Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

В. Л. Олешко – спеціаліст вищої категорії, старший викладач Харківського коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Т. Є. Олешко – спеціаліст вищої категорії Харківського коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

Рецензенти:

Т. В. Гомозова – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри фортепіано.

В. М. Щепакін – доктор мистецтвознавства, доцент кафедри фортепіано Харківської державної академії культури.

A 71 Ансамблеве виконавство з методикою : хрестоматія. / уклад. : О. О. Шумська, В. Л. Олешко, Т. Є. Олешко ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2020. – 124 с.

У хрестоматії подано твори, рекомендовані для опрацювання в рамках практичної частини викладання навчального курсу «Ансамблеве виконавство з методикою», який уведено до навчальних планів освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеню магістр за кваліфікацією «керівник ансамблів». У першому розділі подано ансамблі для двох скрипок та фортепіано, у другому розділі – ансамблі для фортепіано у 4 руки. Обидва розділи поділено на підрозділи за рівнем складності. Третій розділ містить більш складні ансамблі для різних складів виконавців

Хрестоматія призначена для практичних та самостійних занять здобувачів вищої освіти з дисципліни «Ансамблеве виконавство з методикою». Може бути корисною викладачам виконавських дисциплін.

УДК 378.016:785(075)

*Затверджено на засіданні науково-методичної ради Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради*

Протокол №___ від_____20__р.

© ХГПА, 2020

© Шумська О. О. Олешко В. Л., Олешко Т. Є., 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
РОЗДІЛ 1. АНСАМБЛІ ДЛЯ ДВОХ СКРИПОК І ФОРТЕПІАНО.....	6
1. 1. Перший рівень складності.....	6
1. 2. Другий рівень складності.....	21
РОЗДІЛ 2. АНСАМБЛІ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО У 4 РУКИ.....	47
1. 1. Перший рівень складності.....	47
2. 2. Другий рівень складності.....	58
РОЗДІЛ 3. АНСАМБЛІ ДЛЯ РІЗНИХ ІНСТРУМЕНТІВ.....	85
ПІСЛЯМОВА.....	118
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	120
ДОДАТКИ.....	123

ПЕРЕДМОВА

Навчання в класі ансамблевого виконавства – одна з дуже важливих складових процесу професійної підготовки майбутнього педагога-музиканта. Оскільки отримані в процесі навчання музично-слуховий досвід, а також досвід колективної творчості мають практичне значення не тільки для успішного оволодіння виконавською технікою ансамблевої гри, але й дозволяють майбутньому педагогу-музиканту набути навичок, актуальних для сучасної музично-педагогічної діяльності.

В класі ансамблю формуються різноманітні навички спільного виконавства, розширюється музичний кругозір; формується художній смак, розуміння стилю, форми і змісту виконуваного твору, виховується слуховий самоконтроль і виконавська відповідальність студентів.

Ансамблеве музикування здатне зіграти активну роль у процесах становлення та розвитку музичної свідомості, мислення, інтелекту юного музиканта. Спільне музикування відіграє важливу роль також і в розвитку творчих здібностей. Набуті за роки навчання навички та вміння гри в різного роду ансамблях вдосконалюють слухові, ритмічні, образні уявлення виконавців; формують їх музично-естетичний смак на високохудожніх творах; виховують почуття партнера; збагачують кругозір; вчать сприймати музику усвідомлено. Гра в ансамблі викликає жвавий інтерес у студентів, активізує їх увагу, організовує виконавську волю, підвищує почуття відповідальності за ансамбль. Цей вид діяльності активізує розвиток таких психічних процесів, як художнє сприйняття, музичне мислення, уяву, волю; виховує творчу ініціативу й самостійність; є «плацдармом» для розвитку базових музичних здібностей. Ансамблева гра має широкі можливості в розвитку різних видів слуху: мелодійного, гармонійного, тембро-динамічного, поліфонічного. Якщо при виконанні сольної програми студент концентрує всю увагу на власній грі, то виконання в ансамблі розвиває багатоплощинну увагу і привчає до слухання не тільки себе, але й партнера, а головне - загального звучання.

При цьому створюється творча атмосфера, необхідна в спільній роботі, вміння чути і трактувати свою партію як частину спільно виконуваного твору. Разом з тим, розвиваються і закріплюються навички читання нот з листа.

Мистецтво ансамблевого виконання ґрунтується на вмінні виконавця узгоджувати свою художню індивідуальність, свій виконавський стиль, технічні прийоми з індивідуальністю, стилем, прийомами виконання партнерів, що забезпечує злагодженість і стрункність виконання в цілому.

Одна з найважливіших вимог при роботі з ансамблем - облік індивідуальних особливостей кожного студента при підборі репертуару. На репертуарі формуються музичний смак і естетичні уявлення виконавця, розвиваються його інструментальні навички та здібності. Успіх публічних виступів студентів багато в чому залежить від грамотного підбору творів.

При підборі програми викладач повинен:

- Оцінити рівень професійної підготовки і музичний потенціал студента (його індивідуальні здібності та навички).

- особливо важливо враховувати інтерес студентів до певної композиторської школи, стилю, жанру. Не варто ігнорувати бажання, прагнення виконавців, важливо заохочувати прояви самостійності при виборі і пошуку нових творів.

- риси характеру, тип темпераменту, тобто виявити кращі властивості особистості студентів.

Пропонована хрестоматія має забезпечити практичну частину викладання навчального курсу «Ансамблеве виконавство з методикою», який уведено до навчальних планів освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за кваліфікацією «керівник ансамблів».

РОЗДІЛ 1.

АНСАМБЛІ ДЛЯ ДВОХ СКРИПОК І ФОРТЕШАНО

1. 1. ПЕРШИЙ РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ

Веселий настрій

Обробка О. Правдюк, Т. Ярошенко

В. Колісниченко

Allegro

1

Violino I

Violino II

Piano

Vn. I

Vn. II

P-no

9

Vn. I

Vn. II

P-no

f *mf*

f *mf*

13

Vn. I

Vn. II

P-no

p *cresc.* *f*

p *cresc.* *f*

p *cresc.*

17

Vn. I

Vn. II

P-no

f

f

f *mf*

21

Vn. I

Vn. II

P-no

25

Vn. I

Vn. II

P-no

f *mf*

f *mf*

29

Vn. I

Vn. II

P-no

p *cresc.*

p *cresc.*

p *cresc.*

Vn. I

Vn. II

P-no

Violino I

Веселий настрій

Обробка О. Правдюк, Т. Ярошенко

В. Колісниченко

Allegro

26 *f* *mf* *p*

31 *cresc.* *f*

Violino II

Веселий настрій

Обробка О. Правдюк, Т. Ярошенко

В. Колісниченко

Allegro

1 *mf*

6 *f* *mf*

11 *p* *cresc.*

16 *f* *f* 2

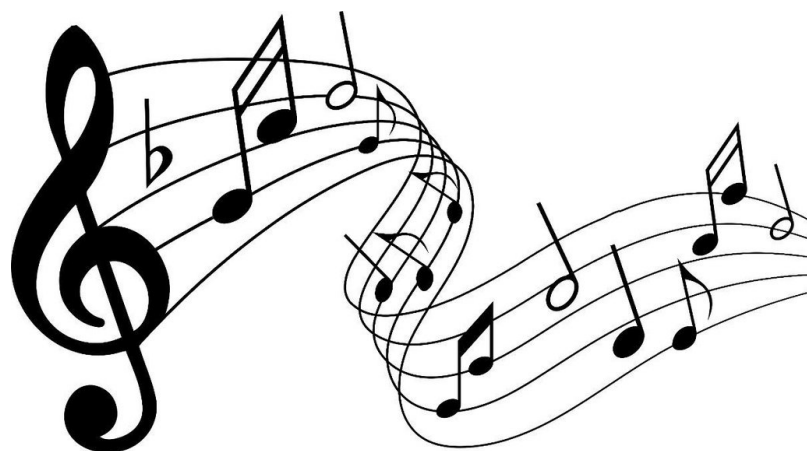
21 *f* *mf*

27 *p* *cresc.*

32 *f*

Рекомендації щодо роботи над твором:

Характер твору грайливий, веселий. Для відтворення характеру застосовано контрастну динаміку, синкопований ритм, штрих *non legato*. Партія скрипок у першому розділі (такти 1 – 18) проходить в унісон. У другому розділі (починаючи з такту 19) скрипкова партія проходить у два голоси, місцями з різним ритмічним малюнком (такти 22, 24, 30). Цим епізодам слід привернути особливу увагу. У фортепіанній партії у другому розділі фактура також ускладняється за рахунок пунктирного ритму у правій руці на другу та четверту долі. Цей фрагмент рекомендовано опрацювати окремо.

Санта Лючія

Італійська народна пісня

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Andantino

Violino I

Violino II

Piano

7

Vn. I

Vn. II

Piano

p

p

p

14

Vn. I

Vn. II

Piano

mp

mp

mp

21

Vn. I

Vn. II

Piano

mf

mf

mf

28

Vn. I

Vn. II

Piano

34

Vn. I

Vn. II

Piano

Violino I

Санта Лючія

Італійська народна пісня

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Andantino

9

p

17

mp

Musical staff 17-24: Treble clef, 3/4 time signature. Measures 17-24. Dynamics: *mp*.

25

mf

Musical staff 25-32: Treble clef, 3/4 time signature. Measures 25-32. Dynamics: *mf*.

33

f

Musical staff 33-40: Treble clef, 3/4 time signature. Measures 33-40. Dynamics: *f*.

Violino II

Санта Лючія

Італійська народна пісня

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Andantino

Musical staff 1-8: Treble clef, 3/4 time signature. Measures 1-8. Dynamics: *p*.

9

p *mp*

Musical staff 9-18: Treble clef, 3/4 time signature. Measures 9-18. Dynamics: *p*, *mp*.

19

mf

Musical staff 19-27: Treble clef, 3/4 time signature. Measures 19-27. Dynamics: *mf*.

28

f

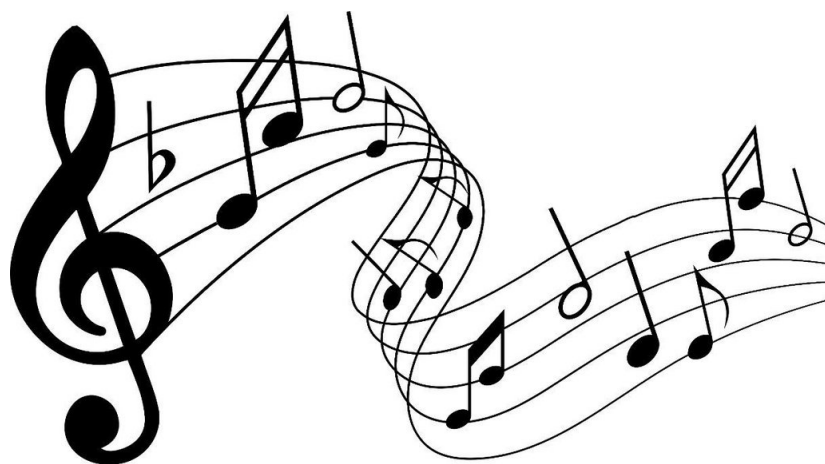
Musical staff 28-36: Treble clef, 3/4 time signature. Measures 28-36. Dynamics: *f*.

37

Musical staff 37-40: Treble clef, 3/4 time signature. Measures 37-40. Dynamics: *f*.

Рекомендації щодо роботи над твором:

Твір кантиленного характеру, виконується на *legato*. У фортепіанній партії слід окремо опрацювати партію правої руки у вступному розділі (такти 1 – 8), яка викладена подвійними нотами. Велике значення має вірний добір аплікатури. В основному розділі твору (починаючи з такту 9) мелодична лінія проходить у партії першої скрипки. Бажано, щоб цю партію виконував студент з професійною підготовкою. Партія другою скрипки має допоміжне значення, її можна дати менш підготовленому студенту. Твір можна виконувати з вокальним ансамблем або солістом-вокалістом.

Вальс

Tempo di valse Д. Фрид

1

Violino I *mp*

Violino II *mp* pizz.

Triangolo *mp*

Piano *mp*

A musical score for a waltz. It consists of four staves. The top staff is Violino I, the second is Violino II, the third is Triangolo, and the bottom is Piano. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 3/4. The score includes dynamics like *mp* and *pizz.*, and a first ending bracket labeled '1'.

7 2

Vn. I

Vn. II

Trng.

Pno.

13 3

Vn. I

Vn. II

Trng.

Pno.

mf

19

Vn. I

Vn. II

Trng.

Pno.

19

19

4

Vn. I

Vn. II

Trng.

Pno.

25

25

31

Vn. I

Vn. II

Trng.

Pno.

Violino I

Вальс

Tempo di valse

Д. Фрид

1

mp

2

10

mf

3

20

4

30

Violino II

Вальс

Tempo di valse

Д. Фрид

1 pizz.
mp

8 2

15 3
mf

22 4

29

36

Triangolo

Вальс

Tempo di valse

Д. Фрид

1
mp

8 2

16 3

24 4

32

Рекомендації щодо роботи над твором:

Партії скрипок та трикутника (*triangolo*) розраховані на виконання студентами без музичної освіти. Партія першої скрипки виконується смичком, партія другої скрипки виконується *pizzicato* (пальцем по струні), партія трикутника підкреслює ритмічний малюнок твору. Для розвитку професійних навичок бажано, щоб кожний учасник ансамблю навчився грати обидві скрипкові партії та партію трикутника. Партія фортепіано розрахована на виконання студентом з професійною підготовкою або викладачем. Слід окремо опрацювати партію правої руки, де має місце поєднання мелодичної лінії з акомпанементом та насичена акордова фактура.

1. 2. ДРУГИЙ РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ

Мелодія

З телефільму "Театр"

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Р. Паулс

Не поспішаючи

The musical score is written for Violino I, Violino II, Piano, Vn. I, and Vn. II. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The tempo/mood is marked "Не поспішаючи" (Ad libitum). The dynamics are marked *mf* for the violins and *mp* for the piano. The score consists of two systems of four measures each. The first system shows the Violino I and Violino II parts with a *mf* dynamic, and the Piano part with a *mp* dynamic. The second system shows the Vn. I and Vn. II parts, with the Vn. I part featuring triplets and a dynamic of *mf*, and the Piano part with a *mp* dynamic. The Vn. I part has a fermata over the final measure of the second system.

9

Vn. I *f*

Vn. II *f*

mf

13

Vn. I *dim.*

Vn. II *dim.*

dim.

17

Vn. I *p* *cresc.*

Vn. II *p* *cresc.*

p *cresc.*

20

Vn. I

Vn. II

f

f

20

mf

24

Vn. I

Vn. II

dim.

rit.

dim.

rit.

24

dim.

Violino 1

Мелодія

З телефільму "Театр"

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Р. Паулс

Не поспішаючи

mf

3

6

3

f

12 *dim.* *p* *cresc.*

18 *f*

23 *dim.* *rit.*

Violino 2

Мелодія

З телефільму "Театр"

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Р. Паулс

Не поспішаючи

4 *mf*

7 *f*

13 *dim.* *p* *cresc.*

19 *f* *dim.*

25 *rit.*

Рекомендації щодо роботи над твором:

Твір кантиленного характеру, виконується на *legato*. Скрипкові партії майже рівноцінні за складністю, мають елементи поліфонії. В партії першої скрипки слід звернути увагу на тріольний ритм (такти 5 – 6). В обох скрипкових партіях досить складний ритмічний малюнок – половинна тривалість, залігована з восьмою тривалістю. Цей ритмічний малюнок слід опрацювати окремо. В фортепіанній партії особливої уваги потребує гра лівою рукою гармонічних фігурацій в широкому розташуванні. Їх слід виконувати *piano* на фоні глибокого басу з застосуванням запізнілої педалі.

Путники в ночі

Moderato Б. Кемпферт

A musical score for the piece "Путники в ночі" by B. Kempfer. The score is in common time (C) and the key signature has one flat (B-flat). It is marked "Moderato". The score is arranged for Violino I, Violino II, and Piano. The Violino I and II parts are in treble clef. The Piano part is in grand staff (treble and bass clef). The score shows three measures. In the first measure, the Violino I and II parts are silent, while the Piano part plays a series of chords. In the second measure, the Violino I and II parts enter with a melodic line, and the Piano part continues with chords. In the third measure, the Violino I and II parts continue their melodic line, and the Piano part plays a final chord. Dynamics include *mf* for the Piano part and *p* for the Violino I and II parts.

4

Vn. I

Vn. II

P-no

4

8

Vn. I

Vn. II

P-no

1

mf

mf

8

mp

8

12

Vn. I

Vn. II

P-no

12

12

16

Vn. I

Vn. II

P-no

2

Vn. I

Vn. II

P-no

f

f

mf

19

22

Vn. I

Vn. II

P-no

mf

mf

mp

22

25 3

Vn. I

Vn. II

P-no

p

p

p

29

Vn. I

Vn. II

P-no

p

33

Vn. I

Vn. II

mf

mf

33

P-no

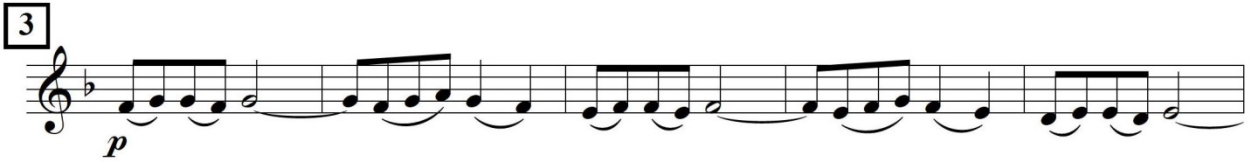
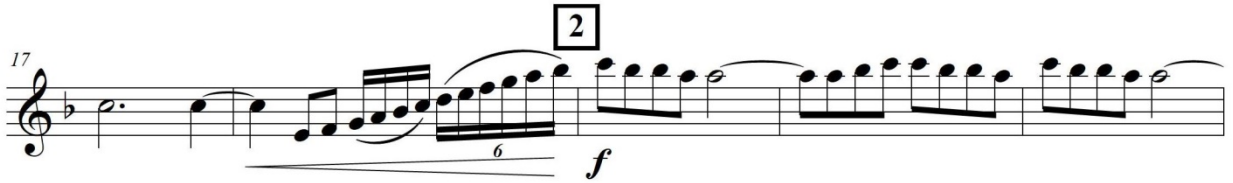
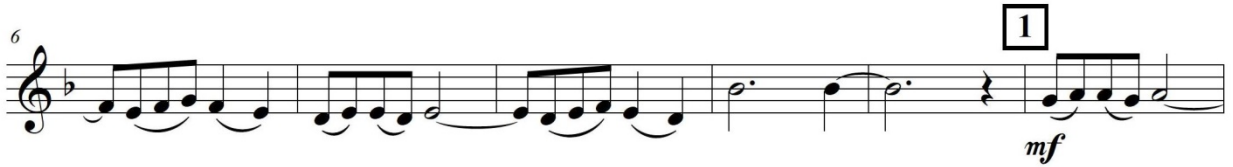
mp

Violino I

Путники в ночі

Moderato

Б. Кемпферт

Violino II

Путники в ночі

Moderato

Б. Кемпферт

7 1 *mf*

12

17 2 *f*

22 *mf*

3 *p*

33 *mf*

Рекомендації щодо роботи над твором:

Цей твір став всесвітньо відомим завдяки неперевершеному виконанню визначним американським співаком Френком Сінатрою. Його слід виконувати в естрадно-джазовому стилі. Мелодія пісні проходить у партії першої скрипки, партія другої скрипки виконує імітаційну та супроводжуючу функції. Скрипкові партії мають досить складний ритмічний малюнок – половинні та четвертні тривалості, заліговані з восьмими тривалостями. При опрацюванні

слід звернути увагу на естрадно-джазову манеру виконання – певну ритмічну свободу у скрипок та в партії правої руки фортепіанного акомпанементу на фоні чіткого ритмічного малюнку партії лівої руки фортепіанного акомпанементу.

Прогулянка

Allegretto gioviale

Ю. Гіна

Violino I

Violino II

Piano

Vn. I

Vn. II

Pno.

A musical score for the piece 'Прогулянка' by Ю. Гіна. The score is in 4/4 time and consists of six staves. The top two staves are for Violino I and Violino II, both in treble clef. The next two staves are for the Piano, with the right hand in treble clef and the left hand in bass clef. The bottom two staves are for Violini I and II, both in treble clef. The score is marked 'Allegretto gioviale' and includes dynamic markings such as *mf*, *f*, and *p*. The key signature is three sharps (F#, C#, G#). The score is divided into measures, with a measure number '5' indicated at the beginning of the bottom two staves.

8

Vn. I

Vn. II

Pno.

cresc.

12

Vn. I

Vn. II

Pno.

mf

16

Vn. I

Vn. II

Pno.

p

19 2

Vn. I *f*

Vn. II *f*

Pno. *f*

8va - - - 1

8va - - - 1

Violino 1

Прогулянка

Allegretto gioviale

Ю. Гіна

mf

6 *p* *cresc.*

10

14 *mf* *p*

19 2 *f*

1

Violino 2

Прогулянка

Allegretto gioviale

Ю. Гіна

mf

6 p cresc.

10

14 mf p

19 f

Рекомендації щодо роботи над твором:

Твір має веселий, жартівливий характер. У партіях скрипок слід звернути увагу на зміну засобів артикуляції – *legato*, *non legato*, *staccato* та на складний ритмічний малюнок – пунктирний ритм, часту зміну тривалостей. При опрацюванні твору треба працювати над артикуляційною та метроритмічною синхронністю виконання скрипкових партій. Фортепіанна партія, за виключенням вступного розділу (такти 1 – 2), має функцію ритмізованого акомпанементу. Слід окремо опрацювати мелодичні фігурації в партії лівої руки (такти 7 – 10, 15 – 16), гармонічні фігурації в партії правої руки (такти 17 – 20), та синкопи в партіях обох рук в такті 15.

Дивлюсь я на набо

Обробка української народної пісні

Moderato ♩ = 90

М. Демиденко

Violino I

Violino II

Piano

p *mf*

7 1

Vn. I

Vn. II

Pno.

3 3

12

Vn. I

Vn. II

Pno.

18

Vn. I

Vn. II

Pno.

23

Vn. I

Vn. II

Pno.

2

mf

mf

mf

29

Vn. I

Vn. II

Pno.

35

Vn. I *f*

Vn. II *f*

Pno. *f*

3

Vn. I *f* *mp*

Vn. II *f* *mp*

Pno. *f* *mf*

47

Vn. I *p*

Vn. II *p*

Pno. *p*

Violino I

Дивлюсь я на набо

Обробка української народної пісні

Moderato ♩ = 90

М. Демиденко

Violino I score, measures 1-45. The piece is in 3/4 time, Moderato (♩ = 90). It begins with a 7-measure rest, followed by a first ending bracket (1) starting at measure 7. The dynamics are marked *p* (piano) at measure 7, *mf* (mezzo-forte) at measure 21, *f* (forte) at measure 29, and *mp* (mezzo-piano) at measure 37. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings. The piece concludes with a 4-measure rest at the end of measure 45.

Violino II

Дивлюсь я на набо

Обробка української народної пісні

Moderato ♩ = 90

М. Демиденко

Violino II score, measures 1-15. The piece is in 3/4 time, Moderato (♩ = 90). It begins with an 8-measure rest, followed by a first ending bracket (1) starting at measure 8. The dynamics are marked *p* (piano) at measure 8. The score includes various musical notations such as slurs and dynamic markings. The piece concludes at measure 15.

Рекомендації щодо роботи над твором:

Твір є обробкою одної з найвідоміших українських народних пісень. Партія фортепіано розрахована на виконання студентом з професійною підготовкою або викладачем. При опрацюванні фортепіанної партії слід звернути особливу увагу на акордову фактуру (такти 6, 33 – 43) та синкопований акомпанемент (такти 25 – 27, 29 – 32) у партії правої руки. При роботі над скрипковими партіями слід приділити увагу штриху *legato*, точному відтворенню ритмічної структури та плавній зміні динамічних відтінків.

Пісня таємничого сада

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Р. Ловленд

Andantino

Violino I

Violino II

Piano

Vn. I

Vn. II

P-no

8

Vn. I

Vn. II

P-no

12

Vn. I

Vn. II

P-no

2

mf

mf

mf

16

Vn. I

Vn. II

P-no

20 3

Vn. I *mp*

Vn. II *mp*

P-no *mp*

24

Vn. I *mf*

Vn. II

P-no

28 4

Vn. I

Vn. II

P-no *mf*

32

Vn. I

Vn. II

P-no

f

36

Vn. I

Vn. II

P-no

5

mp

mp

mp

40

Vn. I

Vn. II

P-no

mf

44

Vn. I

Vn. II

P-no

Violino I

Пісня таємничого сада

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Andantino

Р. Ловленд

3

1

mp

7

12

2

mf

17

3

mp

22

mf

27 4 7 5 *mp*

39 *mf* 2

Violino II

Пісня таємничого сада

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко
Andantino

Р. Ловленд

1 4 *mp*

9 2 *mf*

15

3 *mp*

27 4 8 5 *mp*

40 2

Рекомендації щодо роботи над твором:

Характер твору лірико-драматичний. Партія першої скрипки досить складна за звуковеденням та артикуляцією, її слід задавати відмінно підготовленим студентам. Партія другої скрипки трохи простіша, має функцію супроводу та підголоска. Фортепіанна партія не є акомпанементом, вона – повноцінний учасник ансамблю. При роботі над нею треба звернути особливу увагу на партію лівої руки, яка виконується на *legato* та по звуковеденню нагадує віолончель. У сольних фортепіанних епізодах (такти 1 – 4, 29 – 36) відмінно підготовленим студентам можна запропонувати поімпровізувати, звичайно, додержуючись стилю та характеру твору.

РОЗДІЛ 2.
АНСАМБЛІ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО У 4 РУКИ
2. 1. ПЕРШИЙ РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ

Вальс квітів
з балету "Лускунчик" (фрагмент)

П. Чайковський

Primo

f

Secondo

mf

Pr.

Sec.

7

7

14

Pr.

mf

Sec.

mp

20

Pr.

Sec.

27

Pr.

1.

Sec.

1.

Pr. **Fine**

33 2. *p dolce*

Sec. **Fine**

33 2. *p*

Pr. *mp*

40

Sec. *mp*

40

Pr. **D.C. al Fine**

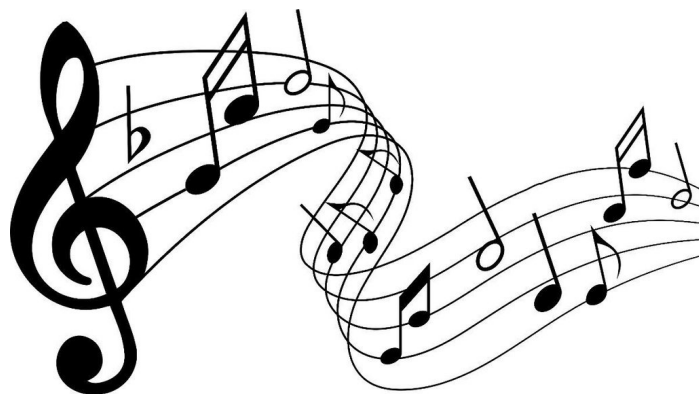
47

Sec. **D.C. al Fine**

47

Рекомендації щодо роботи над твором:

Характер твору ліричний. Перша партія являє собою мелодичну лінію, викладена одноголосно, в середньому розділі (такти 35 – 46) – в октавному подвоєнні. Її рекомендовано давати студентам без початкової музичної освіти. Партія повинна виконуватись на *legato*, особливо слід звернути увагу на плавні переходи мелодії з руки в руку. Друга партія виконує функції акомпанементу, викладена в акордовій фактурі. Її слід давати більш підготовленим студентам, в яких є почуття ансамблю. При роботі над другою партією слід звертати увагу на динаміку (завжди тихшу, ніж у першій партії), точний метроритм та акуратну педалізацію.

Вальс

Tempo di valce О. Грибоедов

Primo

mp legato

Secondo

pp

6

Pr.

1. 2.

Fine

Sec.

6 1. 2.

Fine

11

Pr.

p legato *cresc.*

Sec.

11

15

Pr.

1. *mf cresc.* *p*

Sec.

15 1. *mp* *p*

19 2. **risoluto**
Pr. *ff*

19 2. *mf*
Sec. *legato*

23 *legato*

23 *b*

Pr.

Sec.

28 *sf* *pp* *p*

Pr. *legato*

28 *pp* *mp* *legato cantabile*

Sec.

33

Pr.

33

Sec.

dim.

pp

D.C. al Fine

D.C. al Fine

Рекомендації щодо роботи над твором:

У першій партії проводиться мелодична лінія восьмим тривалостями, яка виконується на *legato*. При виконанні треба слідкувати за непомітністю переходів з руки в руку. Друга партія виконує функцію акомпанементу. У тактах 1 – 20 це класичний «вальсовий» акомпанемент з акцентованою першою долею та більш легкими другою та третьою долями. У кульмінаційній першій частині середнього розділу (такти 21 – 28) фактура акомпанементу у другій партії змінюється – він виконується восьмими тривалостями на *legato*. У цьому фрагменті твору змінюється також фактура першої партії – ритмічна структура стає більш розвиненою, з’являються елементи акордової фактури.

Щедрик

Щедрівка

Перекладання Л. Жульєвої

М. Леонтович

Allegretto

Primo

mf

Secondo

Pr.

7

mp

Sec.

7

mp

13

Pr. *mp*

Sec. *mp*

19

Pr. *mf*

Sec. *mf*

25

Pr. *mp* *p* *mp*

Sec. *mp* *p* *mp*

30

Pr.

30

Sec.

35

Pr.

p rit.

35

Sec.

(8va)

1. Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка.	4. Там овечки покотились,
А ягнички народились.
2. Стала собі щебетати,
Господаря викликати:	5. В тебе товар весь хороший,
Будеш мати мірку грошей.
3. «Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару.	6. Хоч не гроші, то полова,
В тебе жінка чорноброва».
7. Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка.	

Рекомендації щодо роботи над твором:

Людмила Жульєва зробила обробку всесвітньо відомого хорового твору видатного українського композитора Миколи Леонтовича. Фактура імітаційно-поліфонічна. Слід з особливою увагою працювати над динамічними відтінками, особливо там, де вони різні у першій та другій партіях (такти 20 – 36). При виконанні треба постійно слухати лейтмотив («сі» «ля» «сі» «соль»), який проводиться у різних партіях на протязі всього твору. П'єсу можна виконувати у супроводі вокального ансамблю.

2. 2. ДРУГИЙ РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ

Персидський марш

Обробка В. Пороцького

Й. Штраус

$\text{♩} = 112$ *8va*

Primo

Secondo

f *p*

Detailed description: This system contains the first four measures of the piece. It features two staves for the Primo part (violin and viola) and two staves for the Secondo part (cello and double bass). The Primo part begins with a melodic line in the right hand and a supporting line in the left hand, both marked with accents and a forte (*f*) dynamic. The Secondo part starts with a bass line in the left hand and a more active line in the right hand, marked with a piano (*p*) dynamic. A dashed line labeled *8va* indicates an octave transposition for the first two measures.

1

Pr.

Sec.

p

5

Detailed description: This system contains measures 5 through 8. The Primo part (Pr.) is marked with a piano (*p*) dynamic and features a melodic line with trills in the right hand and a supporting line in the left hand. The Secondo part (Sec.) is marked with a piano (*p*) dynamic and features a bass line in the left hand and a more active line in the right hand. A bracket labeled '5' spans the first four measures of the Secondo part. A crescendo hairpin is present in the final measure of both the Primo and Secondo parts.

10

Pr.

Sec.

15

Pr.

Sec.

2

19

Pr.

Sec.

sf

sf

sf

sf

Red. *

23 3

Pr. *mf*

Sec. *mf*

Red. * Red. * Red. * simile

27

Pr.

Sec. Red. *

31 4

Pr. *f*

Sec. *f*

Red. * Red. * simile

(8va)
 35
 Pr.
 Sec.
 39
 Pr.
 Sec.
 44
 Pr.
 Sec.

Musical score for Piano (Pr.) and Secondary (Sec.) instruments. The score is divided into three systems, each with two staves. The key signature is B-flat major. The time signature is 4/4.

System 1 (Measures 35-38): The piano part (Pr.) features a melodic line with slurs and accents, and a supporting bass line. The secondary part (Sec.) provides harmonic accompaniment.

System 2 (Measures 39-43): This system includes dynamic markings *ff* (fortissimo) and *pp* (pianissimo). It contains two "Fine" markings. The piano part has a boxed number "5" in measure 40. The secondary part includes markings for *Ped.* (pedal), asterisks, and *simile*.

System 3 (Measures 44-47): The piano part begins with a boxed number "6" in measure 43 and ends with a dynamic marking of *f* (forte). The secondary part continues with accompaniment, also ending with *f*.

7

Pr.

mf

8

Sec.

mf

9

54

Pr.

f

54

Sec.

f

58

Pr.

D.C. al Fine

58

Sec.

D.C. al Fine

Рекомендації щодо роботи над твором:

Твір написано в характері східного маршу з елементами танцю. При роботі над п'єсою слід приділяти основну увагу артикуляції: *staccato*, *non legato*, *legato*, *tenuto*, а також динамічним відтінкам та акцентам. Ці засоби музичної виразності допомагають відтворити характер твору. Середній розділ (з цифри «5» до позначки «D.C. al Fine») має ліричний характер. Композитор обробив тут персидську народну мелодію, яку, зокрема, використав М. Глінка в хорі чарівних дів з опери «Руслан та Людмила». Середній розділ досить складний для ансамблевого виконання – починаючи з цифри «6» тема проходить одночасно у обох партіях, а в цифрі «9», крім того, з'являються елементи підголосочної поліфонії. Твір рекомендовано для опрацювання студентам виключно з початковою музичною освітою.

Бразильський карнавал

Allegretto Н. Смирнова

Primo

Secondo

4

Pr.

Sec.

8

Pr.

Sec.

mp

12

Pr.

Sec.

This musical score is divided into three systems, each containing two staves: 'Pr.' (Piano) and 'Sec.' (Secondary). The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. Measure numbers 16, 20, and 24 are indicated at the start of each system.

- System 1 (Measures 16-19):** The 'Pr.' part features a melodic line with eighth-note patterns, starting with a forte (*f*) dynamic and transitioning to mezzo-piano (*mp*). The 'Sec.' part provides a harmonic accompaniment with a bass line of eighth notes and chords in the right hand.
- System 2 (Measures 20-23):** The 'Pr.' part continues with similar eighth-note patterns, maintaining the *f* and *mp* dynamics. The 'Sec.' part continues with a steady eighth-note accompaniment.
- System 3 (Measures 24-27):** The 'Pr.' part shows a melodic shift, including an octave extension marked *8va* in the third measure. The 'Sec.' part features a more complex accompaniment with chords and eighth notes.

28 *sva*

Pr. *mf*

Sec. *f*

32 *gliss.* *mp*

Pr. *mp*

Sec. *mp*

36 *mf*

Pr. *mf*

Sec. *mf*

This musical score is divided into three systems, each featuring a Piano (Pr.) and a Secondary (Sec.) instrument. The notation includes treble and bass clefs, dynamic markings, and various musical symbols such as slurs and accents.

- System 1 (Measures 40-43):** The Pr. part begins with a treble clef and an *8va* marking. It features a melodic line with slurs and a dynamic marking of *f*. The Sec. part, in bass clef, provides harmonic support with a dynamic marking of *mf*.
- System 2 (Measures 44-47):** The Pr. part continues with a melodic line and a dynamic marking of *mf*. The Sec. part features a more active bass line with a dynamic marking of *f*.
- System 3 (Measures 48-51):** The Pr. part shows a change in dynamics, starting with *f* and moving to *mp*. The Sec. part maintains a steady bass line with a dynamic marking of *mf* transitioning to *mp*.

52

Pr.

f *mp*

Sec.

mf *mp*

55

Pr.

mf

Sec.

f

59

Pr.

mp

Sec.

mp

The image shows a musical score for piano, consisting of two systems of staves. The first system is labeled 'Pr.' (Piano) and the second 'Sec.' (Second). Both systems start at measure 63. The music is in a 4/4 time signature with a key signature of one sharp (F#). The score includes dynamic markings of *mf* (mezzo-forte) and *f* (forte). There are accents over several notes. A section of the score is marked '8va' with a dashed line, indicating an octave shift. The score concludes with a double bar line.

Рекомендації щодо роботи над твором:

П'єса святково-танцювального характеру, написана в жанровій стилістиці латиноамериканської музики. Основою метроритму майже всього твору (крім переходів між розділами та закінченням) є формула «3-3-2», тобто кожний такт при розмірі $\frac{4}{4}$ містить у собі 3 долі – 2 долі по три восьмих тривалості і одну долю по 2 восьмих тривалості. Ритмічне навантаження більшої частини твору несе друга партія, перша виконує мелодію. Але у тактах 12 – 16, 28 – 32, 44 – 48, 56 – 64 мелодію виконує друга партія, а ритмічний супровід – перша. Для опрацювання метроритму твору корисно застосовувати фонетичні вправи, наприклад «яблуко-яблуко-груша», «бéрезень-бéрезень-квіте́нь». Необхідно слідкувати, щоб довжина слогів при виконанні вправ була однаковою. При роботі над п'єсою слід також звернути увагу на контрастні динаміку та артикуляцію. Твір рекомендовано для виконання студентам з добре розвиненим почуттям метроритму.

Жартівливе попурі

М. Богословський

(Аранжування Г. Юріної)

Maestoso

The musical score is written in 3/4 time and consists of two systems. The first system features a Primo part with two staves and a Secondo part with two staves. The Primo part begins with a rest, followed by notes in the second and third measures, with dynamics *ff* and *mf*. The Secondo part starts with a rest, followed by notes in the second and third measures, with a dynamic of *ff*. The second system features a Pr. part with two staves and a Sec. part with two staves. The Pr. part begins with a rest, followed by notes in the second and third measures, with dynamics *f*, *mf*, and *f*. The Sec. part starts with a rest, followed by notes in the second and third measures, with a dynamic of *mf*.

14

Pr. *rit.*

mp

Sec. *rit.*

19

Pr. *a tempo*

Sec. *a tempo*

23

Pr. *rit.*

Sec. *rit.*

27 **Lento**

Pr. *f*

Sec. *f*

32 **Maestoso**

Pr. *mf*

Sec. *mf*

rit.

36

Pr.

Sec.

40

Pr.

Sec.

rit.

43

Pr.

Sec.

cresc. *allargando* *ff a tempo*

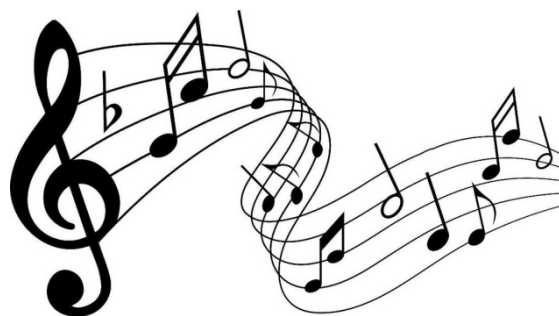
46

Pr.

Sec.

Рекомендації щодо роботи над твором:

П'єса жартівливого характеру. М. Богословський талановито об'єднав фрагменти дуже відомих різножанрових творів. На початку звучить інтродукція з першого фортепіанного концерту П. Чайковського, яка у 8-му такті раптово переходить в відому англійську народну пісню «З днем народження тебе». Далі фрагмент з опери «Ріголетто» (такти 19 – 25) невимушено завершується фрагментом пісні В. Соловйова-Сєдого «Підмосковні вечори». У тактах 27 – 34 звучить початок 2-ї Угорської рапсодії Ф. Ліста, який змінюється відомою жартівливою піснею «Курча смажене» (такти 35 – 39) з плавним переходом на фрагмент пісні «Чунга-Чанга» з однойменного мультфільму (такти 41 – 42). У фіналі звучить жартівлива пісня «Чижик-Пижик» (такти 44 – 48). Рекомендовано для виконання студентам з добре розвиненим почуттям музичного стилю.

Лібертанго

А. П'яццола
Аранжування В. Кеєра

Tempo di Tango

Primo

Secondo

4

Pr.

Sec.

7

Pr.

Sec.

11

Pr.

Sec.

1 *8va*

mf

14 (8va)

Pr.

(simile)

Sec.

17 (8va)

Pr.

Sec.

21 (8va)

Pr.

Sec.

24 (8va)

Pr.

Sec.

27

Pr.

Sec.

30

Pr.

Sec.

34

Pr.

Sec.

38

Pr.

Sec.

41

Pr.

Sec.

3

Pr. *f*

Sec.

Pr.

Sec.

Pr.

Sec.

54

Pr.

Sec.

57

Pr.

Sec.

4

Pr.

Sec.

p

60

63

Pr.

Sec.

66

Pr.

Sec.

69

Pr.

Sec.

72

Pr.

Sec.

5

Pr.

mf

Sec.

mf

76

Pr.

Sec.

80

84 *8va*

Pr.

Sec.

88 *(8va)*

Pr.

Sec.

91 *(8va)*

Pr.

Sec.

p *pp*

p *pp*

8va---

Рекомендації щодо роботи над твором:

Лібертанго Астора П'яццолі – один з найпопулярніших сучасних музичних творів – є досить складним для виконання. П'єсу рекомендовано для опрацювання студентам з початковою музичною освітою та відмінними музичними здібностями. Твір має досить специфічний ритмічний малюнок – при розмірі $\frac{4}{4}$ замість традиційного групування 2+2+2+2 восьмими тривалостями автор застосовує групування 3+3+2. Ритмічне навантаження здебільшого несе на собі друга партія, тому її виконання рекомендовано студентам з відмінним почуттям ритму. Перша партія поєднує в собі ритмічні фігурації (цифри 1, 5) та яскраву мелодичну лінію (цифри 2 – 4). Виконання цієї партії рекомендовано студентам, які мають однаково добре розвинені почуття ритму та канталени.

РОЗДІЛ 3. АНСАМБЛІ ДЛЯ РІЗНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Вальс

з кінофільму «Стережись автомобіля»
для скрипки, віолончелі та фортепіано

А. Петров

Переклад Андрія Шувалова

The musical score is arranged in three systems. The first system (measures 1-6) features a Violin part starting at measure 170, a Violoncello part, and a Piano part with a *mp* dynamic. The second system (measures 7-13) includes a Violin part with a *V* marking, a Violoncello part, and a Piano part. The third system (measures 14-20) continues with Violin and Violoncello parts, and a Piano part. The score is in 3/4 time with a key signature of two flats.

21

Vln.

Vc.

Pno.

28

Vln.

Vc.

Pno.

34

Vln.

Vc.

Pno.

40

Vln.

Vc.

Pno.

47

Vln.

Vc.

Pno.

pizz.

arco

simile

54

Vln.

Vc.

Pno.

pizz.

arco

simile

61

Vln.

Vc.

61

alla jazz valse

Pno.

simile

68

Vln.

Vc.

68

Pno.

74

Vln.

Vc.

74

Pno.

80

Vln.

Vc.

Pno.

87

Vln.

Vc.

Pno.

94

Vln.

Vc.

Pno.

101 *a tempo*

Vln.

Vc.

Pno.

108 *rit.*

Vln.

Vc.

Pno.

115 *a tempo*

Vln.

Vc.

Pno.

tema Valse from E. Doga

122

Vln.

Vc.

Pno.

129

Vln.

Vc.

Pno.

136

Vln.

Vc.

Pno.

143

Vln.

Vc.

Pno.

150

Vln.

Vc.

Pno.

rit.

157

a tempo

Vln.

Vc.

Pno.

fp

fz

pizz.

Violin

Вальс

з кінофільму «Стережись автомобіля»
для скрипки, віолончелі та фортепіано

А. Петров
переклад А. Шувалова

The musical score is written for a violin in a 3/4 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as 170. The score consists of ten staves of music, with measure numbers 10, 17, 24, 30, 36, 42, 48, 55, 62, and 69 indicated at the beginning of their respective staves. The notation includes various musical symbols such as slurs, accents, and dynamic markings. The piece concludes with a double bar line at the end of the final staff.

76 *V*

83 *V*

90 *V*

97 *a tempo*

104

111 *rit.* *a tempo*

118 *V*

125

132 *V*

139 *V*

145

151 *rit.* *V*

157 *a tempo* *fp* *fz* *pizz.*

Detailed description: This is a musical score for a single melodic line in G minor, spanning measures 76 to 157. The score is written on a single staff in treble clef. It begins with a *V* (vibrato) marking at measure 76. The music features a variety of rhythmic patterns, including quarter notes, eighth notes, and sixteenth notes, often with slurs and accents. Dynamic markings include *fp* (fortissimo piano) at measure 157 and *fz* (forzando) at measure 158. Performance instructions include *a tempo* at measure 97, *rit.* (ritardando) at measure 111, and *pizz.* (pizzicato) at measure 158. The score concludes with a double bar line at measure 157.

Violoncello

Вальс

з кінофільму «Стережись автомобіля»
для скрипки, віолончелі та фортепіано

А. Петров

переклад А. Шувалова

170 4 16

25

31

37

43 *pizz.* *simile*

49

55 *arco*

61

67

73

79

Detailed description: This is a page of a musical score for Cello, covering measures 170 to 79. The score is written in bass clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 3/4 time signature. It begins with a tempo marking of 170. The first system contains measures 170-176, featuring a 4-measure rest followed by a 16-measure rest, then a half note G2, a dotted half note F2, and a half note E2. The second system (measures 25-30) starts with a half note G2, followed by a dotted half note F2, and then six eighth notes: G2, F2, E2, D2, C2, B1. The third system (measures 31-36) continues with eighth notes: G2, F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1, F1, E1, D1, C1, B0. The fourth system (measures 37-42) features eighth notes: G2, F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1, F1, E1, D1, C1, B0, followed by a dotted half note G2 and a half note F2. The fifth system (measures 43-48) starts with a dotted half note G2, a half note F2, and a whole note E2, then a whole rest, followed by a dotted half note G2, a half note F2, and a whole note E2. The sixth system (measures 49-54) contains eighth notes: G2, F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1, F1, E1, D1, C1, B0. The seventh system (measures 55-60) continues with eighth notes: G2, F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1, F1, E1, D1, C1, B0. The eighth system (measures 61-66) starts with a dotted half note G2, a half note F2, a dotted half note E2, a half note D2, a dotted half note C2, and a half note B1. The ninth system (measures 67-72) begins with a dotted half note G2, followed by a half note F2, a quarter note G2, a quarter note F2, a quarter note E2, a quarter note D2, a quarter note C2, a quarter note B1, a quarter note A1, a quarter note G1, a quarter note F1, a quarter note E1, a quarter note D1, a quarter note C1, a quarter note B0. The tenth system (measures 73-78) starts with a quarter note G2, a quarter note F2, a quarter note E2, a quarter note D2, a quarter note C2, a quarter note B1, a quarter note A1, a quarter note G1, a quarter note F1, a quarter note E1, a quarter note D1, a quarter note C1, a quarter note B0. The eleventh system (measures 79-84) begins with a quarter note G2, a quarter note F2, a quarter note E2, a quarter note D2, a quarter note C2, a quarter note B1, a quarter note A1, a quarter note G1, a quarter note F1, a quarter note E1, a quarter note D1, a quarter note C1, a quarter note B0.

Рекомендації щодо роботи над твором:

Вальс з кінофільму «Стережись автомобіля» є одним з найпопулярніших музичних творів для кінематографу другої половини двадцятого сторіччя. Його виконання потребує досить ґрунтовної професійної підготовки від всіх учасників ансамблю. У першому розділі (такти 1 – 44) мелодична лінія здебільшого проходить у партії скрипки. Партія віолончелі починається з 21-го такту і до такту 28 проводить підголосок. Партія фортепіано з початку і до 28-го такту виконує функцію акомпанементу. В тактах 29 – 43 мелодична лінія викладена в партіях усіх учасників ансамблю. У першій частині другого розділу (такти 45 – 60) тема по черзі проходить у скрипки (такти 45 – 48, 53 – 56) та фортепіано (такти 49 – 52, 57 – 60). Партія віолончелі в цей час виконує акомпанемент *pizzicato*. У другій частині другого розділу спочатку (такти 61 – 68) мелодія проходить у партії скрипки, підголосок – у партії віолончелі, фортепіано виконує акомпанемент *alla jazz valse* з досить складним ритмічним малюнком. Далі (такти 69 – 84) тему проводять всі інструменти. В третьому розділі твору (такти 85 – 116) звучить друга тема, спочатку у віолончелі (такти 85 – 100), потім у скрипки (такти 101 – 116). У фортепіанній партії в цьому розділі викладено акомпанемент з елементами підголосочної поліфонії. В першій частині четвертого розділу (такти 117 – 132) в партії віолончелі проходить тема відомого вальсу Є. Доги, яку аранжувальник дуже органічно «вмонтував» в музичну фактуру. У партії скрипки в цей час проходить основна тема вальсу А. Петрова, у партії фортепіано – акомпанемент. У другій частині четвертого розділу (такти 133 – 163) тема проходить у партіях всіх інструментів. При роботі над твором слід спочатку детально розібрати зі студентами форму та фактуру твору. Кожен учасник ансамблю повинен чітко знати, де він грає мелодію, де акомпанує, де у нього підголосок. Тільки після детального теоретичного розбору можна переходити до роботи над виконанням твору. При відсутності виконавця партію віолончелі можна замінити партією альту з переносом двох останніх тактів на октаву вгору.

Танго

з кінофільму «Аромат жінки»
для трьох скрипок, віолончелі та фортепіано

К. Гардель
переклад А. Шувалова

The musical score is written for Violin I, Violin II, Violin III, Violoncello, Piano, and Piano. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The tempo is marked 'Moderato'.

Violin I: Starts with a *Moderato* tempo and a *v* (crescendo) hairpin. The melody consists of eighth and sixteenth notes.

Violin II: Mirrors the Violin I part with a similar melodic line.

Violin III: Provides harmonic support with a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *mp* (mezzo-piano) and *simile*.

Violoncello: Mirrors the Violin III part with a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *mp* and *simile*.

Piano (first system): Provides harmonic support with chords. Dynamics include *mp*. Chords are labeled G, E7, and Am.

Piano (second system): Continues the harmonic support. Dynamics include *mp*. Chords are labeled D7 and G.

The score is divided into two systems, with the second system starting at measure 6.

11

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

G7 C Cm G/D

16

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

A7 D7 G Gm Dm Eb

simile

simile

21

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

B \flat

Cm

Gm

A7

25

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

D7

Gm

f

30

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

mp

35

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

39

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

43

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

55

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

59

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

63

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

This system of musical notation covers measures 63 to 67. It includes staves for Violin I, Violin II, Violin III, Violoncello (Vc.), and Piano (Pno.). The key signature is one sharp (F#). Measures 63-65 feature melodic lines in the Violin I and II parts, while Violin III and the Cello play chords. The Piano part has a complex texture with chords and moving lines in both hands. A dynamic marking of *p* (piano) is present in measures 64 and 65.

68

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

This system of musical notation covers measures 68 to 72. It includes staves for Violin I, Violin II, Violin III, Violoncello (Vc.), and Piano (Pno.). The key signature is one sharp (F#). Measures 68-70 feature melodic lines in the Violin I and II parts, while Violin III and the Cello play chords. The Piano part continues with its complex texture. A dynamic marking of *p* (piano) is present in measure 68.

72

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

76

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

80

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

ff

ff

ff

ff

ff

85

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

90

Vln. I *mp*

Vln. II *mp*

Vln. III *mp*

Vc. *mp*

Pno. *mp*

94

Vln. I *rit.* *p*

Vln. II *rit.* *p*

Vln. III *rit.* *p*

Vc. *rit.* *p*

Pno. *rit.* *p*

Violin I

Танго

з кінофільму «Аромат жінки»
для трьох скрипок, віолончелі та фортепіано

К. Гардедь

переклад А. Шувалова

Moderato

5

10

15

21

27

33

38

simile

f

mp

43 *8va-7*

48 *f*

54

60

65 *p*

70

75

80 *ff*

86 *mp*

92 *rit.* *p*

Violin II

Танго

з кінофільму «Аромат жінки»
для трьох скрипок, віолончелі та фортепіано

К. Гардедь
переклад А. Шувалова

Moderato

5

10

15

21

27

33

38

43

tr

f

simile

48 *f*

54 *V*

59 *p*

64 *p*

69 *p*

74 *p*

79 *ff*

85 *mp*

91 *p*

Violin III

Танго

з кінофільму «Аромат жінки»
для трьох скрипок, віолончелі та фортепіано

К. Гардедь

переклад А. Шувалова

Moderato

mp *simile*

6

12

18

23

29

34

39

44

49 *f* V

54 V

59

64 *p*

69

74

79 *ff*

85

90 *mp* V

94 *rit.* *p*

Violoncello

Танго

з кінофільму «Аромат жінки»
для трьох скрипок, віолончелі та фортепіано

К. Гардець

переклад А. Шувалова

Moderato

The musical score is written for a single cello in the bass clef, with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The tempo is marked 'Moderato'. The score consists of eight staves of music, with measure numbers 6, 12, 18, 24, 30, 36, and 41 indicated at the beginning of their respective staves. The first staff begins with a rest followed by a series of eighth notes, marked with an accent (>) and 'mp'. The second staff continues with eighth notes. The third staff features a mix of eighth and quarter notes. The fourth staff has eighth notes with slurs and accents. The fifth staff starts with a half note followed by eighth notes, marked with an accent (>) and 'f'. The sixth staff contains eighth notes with slurs and accents, ending with a double bar line and a series of eighth notes marked with an accent (>) and 'mp'. The seventh and eighth staves consist of eighth notes with slurs and accents, ending with a double bar line and eighth notes with slurs and accents.

46

f

51

56

p

62

p

68

73

78

ff

84

90

mp *rit.* *p*

Рекомендації щодо роботи над твором:

Танго відомого аргентинського композитора Карлоса Гарделя було написано у 1935-му році. Оригінальна назва «*Por una cabeza*» походить від іспанської кінноспортивної фрази, і перекладається «*на голову*» і стосується коня, який виграв перегони, випередивши суперників на голову. В оригіналі це пісня, в якій йдеться про азартного гравця, який робить ставки на верхогонах і порівнює свою пристрасть до коней із захопленням жінками. Пізніше ця музика була використана в американських фільмах «Аромат жінки» (1992 рік), «Правдива брехня» (1994 рік) та багатьох інших. Мелодична лінія здебільшого проходить у партіях першої та другої скрипки, фактура решти інструментів – це акомпанемент та підголоски. При відсутності необхідної кількості виконавців твір можна виконувати без партій третьої скрипки та віолончелі.

ПІСЛЯМОВА

У процесі роботи над творами ансамблевого репертуару майбутні фахівці повинні вдосконалювати весь професійний музичний комплекс знань, вмінь та навичок – слух, пам'ять, ритм, образне мислення, відчуття стилю, музично-виконавські навички гри на інструменті.

При підборі репертуару викладачам слід взяти до уваги специфічні особливості навчального процесу на факультетах мистецтв закладів вищої освіти. По-перше, в фортепіанному класі проходять навчання студенти різних виконавських профілів, різних вікових категорій. Викладачам доводиться навчати студентів з різним рівнем професійної підготовки та музичних здібностей. Незалежно від рівня підготовки студенти повинні долучитися до виконавської діяльності, тобто оволодіти комплексом технічних і виразних засобів, навчитися мислити художніми образами, використовуючи творчу фантазію, уяву і інтуїцію.

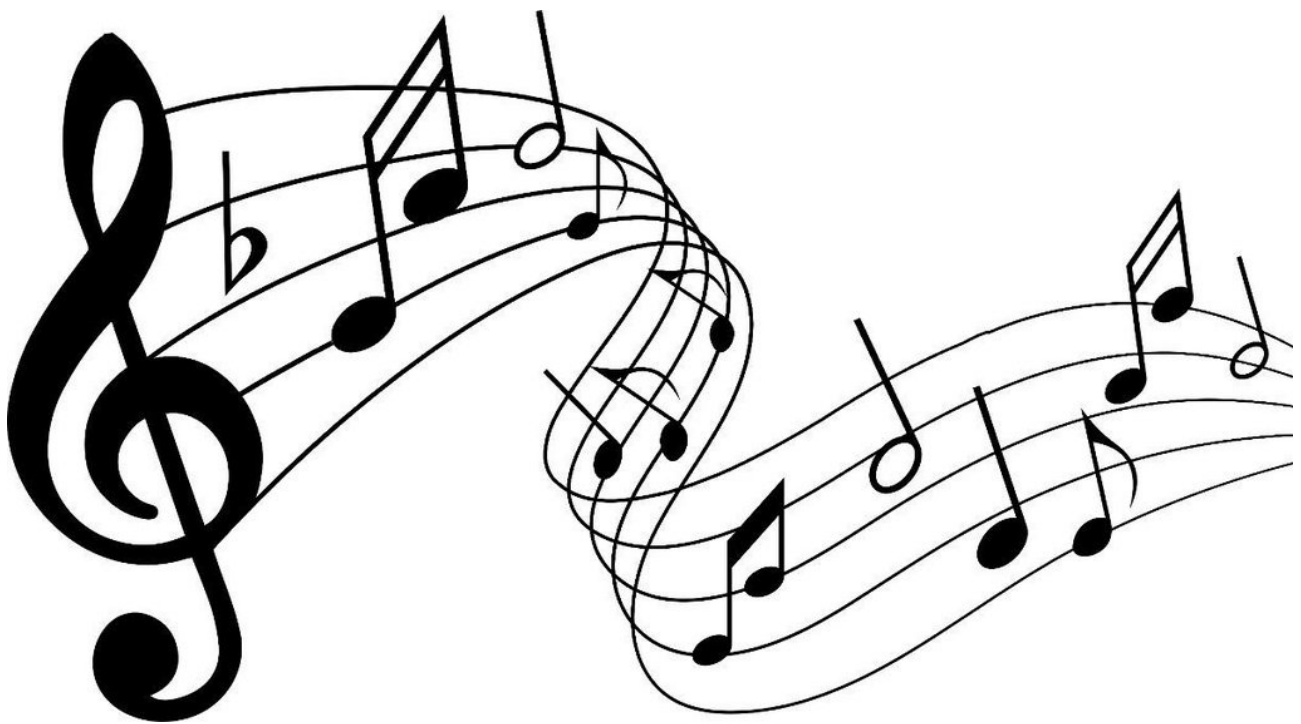
Тому на початковому етапі необхідно визначити оптимальний рівень складності творів для кожного студента. Відносно труднощів навчального репертуару слід уникати двох крайнощів: занадто важких і дуже легких творів. При виборі виконавської матеріалу для конкретного ансамблю необхідно залишати відчутний запас труднощі, так як ансамбль має власну техніку, яка висуває нові вимоги до ритмічної дисципліни, звуковидобування, володінню штрихом, внутрішнього слуху, системі рухів тощо.

В цілому за ступенем складності репертуар студентів повинні складати твори, які лише трохи перевищують їх сьогоденні можливості. В основному при підборі репертуару повинен переважати принцип поступовості ускладнення художніх і технічних завдань.

В роботі майбутніх викладачів ансамблю значне місце належить навичкам самостійного опрацювання творів ансамблевого репертуару. Удосконалити ці навички допоможуть наданні в хрестоматії методичні рекомендації щодо сприйняття та інтерпретації творів, практичні рекомендації щодо виконання та самостійного опрацювання.

Таким чином, опрацювання ансамблевих творів, досягнення їх емоційно-образного змісту, розуміння нотного тексту як засобу розкриття художнього образу, оволодіння навичками ансамблевої гри та здатність вирішувати професійні музичні завдання – усі ці дії повинні спиратися на міцну теоретичну та практичну професійну музичну базу. Тож основою професійної діяльності майбутнього викладача ансамблевого виконавства є музично-педагогічні знання, вміння та навички, які забезпечують високий рівень музичної свідомості та дозволяють самостійно знайти форми і методи опрацювання музичного твору, його оцінки та інтерпретації.

Отже, музичний репертуар, який вивчається на заняттях і вміщений у цій хрестоматії допоможе формуванню професійної майстерності майбутніх викладачів ансамблевого виконавства.

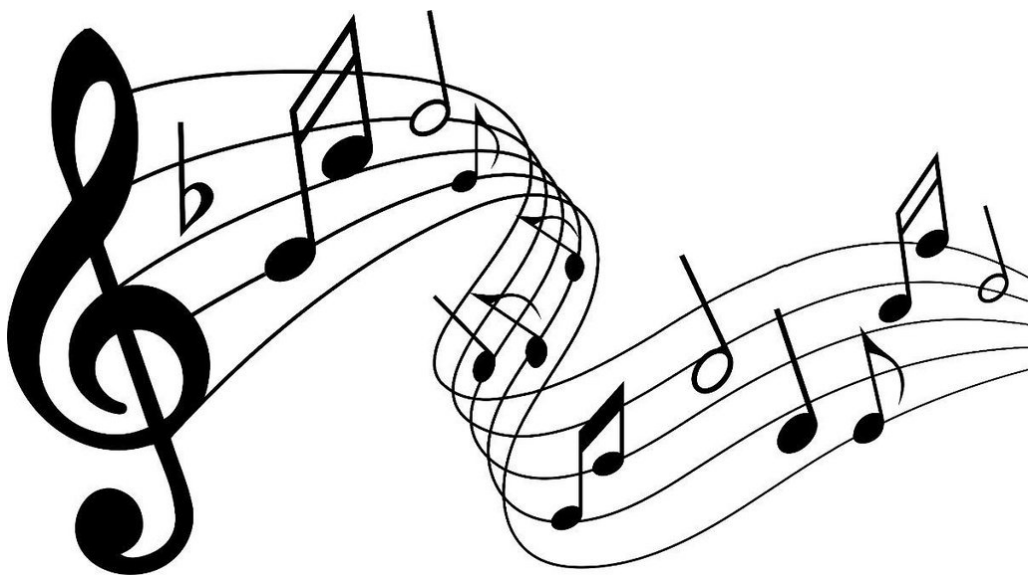

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальные проблемы музыкального образования: сб. статей / Сост. И.К. Котляревский. – Київ : Музична Україна, 1986. – 128 с.
2. Алексюк А. М. Удосконалення змісту, форм та методів навчання / А. В. Алексюк // Проблеми вищої школи: наук.-метод. зб. – Київ : Вища школа, 1994. – Вип. 79 – 97 с.
3. Андрейко О. І. Виконавська культура скрипаля: теорія та методика формування: монографія / О. І. Андрейко – Львів : Галицька видавнича спілка, 2013. – 298 с.
4. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» / наук.кер. та заг. ред. О. Л. Кононко. – 3-тє вид., випр. – Київ : Світич, 2009. – 430 с.
5. Бондар Л. Навчання заради творчості і активна особистість формується тут / Л. Бондар. – Директор школи. – 2003. – №4 – С. 23–26.
6. Бурська О. Виконавське осягнення музики / О. Бурська : Мистецтво і освіта, 2003. – №4.
7. Буш Г. Я. Диалогика и творчество / Г. Я. Буш – Рига, 1985. – 317 с.
8. Вендрова Т. Е. Художественно-педагогический анализ на уроке музыки / Т. Е. Вендрова // Музыка в школе. – 1989. - №3. – С. 10–16.
9. Гусак В. Методика розвитку рухової пам'яті у процесі інструментальної підготовки майбутнього вчителя музики: автореферат «Теорія та методика музичного навчання» / В. А. Гусак – Київ : 2011. – 22 с.
10. Дьяченко Н. Г. Теоретические основы воспитания и обучения в музыкальных учебных заведениях / Н. Г. Дьяченко, И. А. Котляревский, Ю. А. Полянский – Київ : Музична Україна, 1987. – 174 с.
11. Моляко В. О. Психологічна готовність до творчої праці / В. О. Моляко – Київ : 1989. – 48 с.
12. Музыка. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1–4 класи – Київ : Початкова школа, 2006. – С. 344–371.

13. Орлов В. Ф. Педагогічна майстерність викладача мистецьких дисциплін: навч.-метод. посіб. / В. Ф. Орлов, О. О. Фурса, О. В. Баніт – Київ : «Едельвейс», 2012. – 272 с.
14. Павкович В. Про дитячу музичну творчість / В. Павкович // Рад.музика, 1940 – №5.
15. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; / За ред. І. А. Зязюна – Київ : Вища школа, 2004. – 422 с.
16. Печерська О. П. Уроки музики в початкових класах : навч. посібник. / О. П. Печерська – Київ : Либідь, 2001. – 272 с.
17. Програми та поурочні методичні розробки для середньої загальноосвітньої школи. Музика : 1–4 класи. – Київ : Перун, 1996.
18. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1-4 класи. – Київ : Початкова школа, 2006. – 432 с.
19. Пустовіт Г. Теоретичні засади позашкільної освіти і виховання : ідеї та пошуки / Г. Пустовіт ; Рідна школа. – 2009. – №2. – С. 9-14.
20. Рагозіна В. Особистісно-зорієнтований підхід до діагностики розвитку учнів у процесі художньо-естетичного виховання / В. Рагозіна ; Рідна школа. – 2001. – С.16-26.
21. Романенко С. Ю Виконання сучасної музики в скрипковому мистецтві / С. Ю. Романенко ; Журнал «Культура України» № 31/2010
22. Романко В. Джаз і академічна музика: шляхи синтезу / В. Романко // Музика, 1998. – №3.
23. Ростовський О. Я. Методика викладання музики у початковій школі : навч.-метод. Посібник / О. Я. Ростовський. – 2-е вид., доп. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001. – 216 с.
24. Ростовський О.Я. Музична педагогіка. Навчальні програми, методичні рекомендації та матеріали: навчальний посібник / О. Я. Ростовський // Ніжин : видавництво НДУ ім. М.Гоголя, 2008. – 191 с.

25. Рудницька О. П. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти: навч. посібник / О. П. Рудницька. – Київ : ІЗМН, 1998. – 248с.
26. Стеценко В. Закономірності інтонування на скрипці. / В. Стеценко. – Київ : «Муз. Україна» 1977. – 56 с.
27. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці (ч. 1). / В. Стеценко. – Київ : «Муз. Україна» 1960. - 151 с.
28. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці (ч. 2). / В. Стеценко. – Київ : «Мистецтво», 1964. – 155 с.
29. Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям. Рождение гражданина. Письма к сыну / В. А. Сухомлинский. – Київ : «Радянська школа» 1985. – 554 с.
30. Швачко Т. У річчці класичних традицій / Т. Швачко. – Київ : «Музика», 1982. – №3.
31. Шип С. Детское музыкальное творчество в динамике становления личности. Проблемы музыкальной культуры: Сб. ст. / С. Шип. – Київ : Муз. Україна, 1987. – Вип. 1. – С. 102–119.
32. Щолокова О. П. Основи професійної художньо-естетичної підготовки майбутнього вчителя: монографія / О. П. Щолокова. – Київ : 1996. – 170с.
33. Юр'єв О. Виразальні можливості скрипкових штрихів. / О. Ю. Юр'єв. – Київ : «Муз. Україна», 1974. – 115 с.

ДОДАТКИ

1. Посилання на додаткові нотні ресурси.

1. Музичний проект Аркадія Чубрика. Стислі біографії композиторів, ноти та mp3-архів. – Режим доступу: <https://classic.chubrik.ru/>
2. Ноти, акорди – пісні та збірки пісень. – Режим доступу: <http://ale07.narod.ru/index.html>
3. Ноти – дітям. – Режим доступу: <http://igraj-poj.narod.ru/>
4. Ноти для скрипки. – Режим доступу: <http://akuratnov.ru/sheets>
5. Ноти для студентів та учнів музичних шкіл. – Режим доступу: <http://www.classon.ru/lib/catalog/>
6. Ноти українських композиторів. – Режим доступу: <http://ukrnotes.in.ua/>
7. Нотна бібліотека Даніеля Ройзмана. – Режим доступу: <http://roisman.narod.ru/compnotes.htm>
8. Нотна бібліотека класичної музики. – Режим доступу: <http://nlib.org.ua/index.php>
9. Нотний архів Бориса Тараканова. – Режим доступу: <http://notes.tarakanov.net/>
10. Нотний магазин видавництва «Музична Україна». – Режим доступу: <http://www.muzukr.com/>
11. Нотний магазин «Клавір» . – Режим доступу: <http://klavier.zakupka.com/>
12. Сайт Андрія Шувалова. – Режим доступу: <http://www.andreyshevalov.ru/>
13. Твори Сергія Рахманінова. – Режим доступу: <https://senar.ru/works>
14. Фортепіанні ансамблі. – Режим доступу: <https://notkinastya.ru/noty-dlya-fortepiano/fortepiannye-ansambli-noty/>
15. Collections of Violin Sheet Music. – Режим доступу: <https://violinsheetmusic.org/collections/>
16. Free-scores.com. – Режим доступу: <https://www.free-scores.com/free-sheet-music.php?searchexact=Clarinet,+Piano&CATEGORIE=100>
17. Free Sheet Music. – Режим доступу: <http://www.freesheetmusic.net/>

18. International Music Score Library Project (IMSLP) . – Режим доступу:
https://imslp.org/wiki/Main_Page

2. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (м. Харків, пров. Ш. Руставелі,7).
2. Державна наукова бібліотека ім. В. Короленка (м. Харків, вул. Короленка, 18).
3. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К.С. Станіславського (м. Харків, пров. Інженерний, 1-а, 2-й під'їзд).